

Blik op de begroting

November 2023

Inhoud

1.	Inleiding.....	3
	Inleiding.....	3
	Aanleiding	3
	Doel	3
	Leeswijzer.....	3
	Samenvatting en voorstellen	4
2.	Het Programmaplan.....	6
	Wettelijke kaders	6
	Het programmaplan bij de gemeente Koggenland.....	7
	Voorstel.....	7
3.	De indeling van een programma.....	9
	Inleiding.....	9
	Het programma volgens het BBV.....	9
	Uitwerking van het programma.....	9
	Het programmablad bij de gemeente Koggenland.....	9
	Programma's, beleidsvelden en de drie W-vragen.....	10
	Doel en middelen	10
	Begrotingsrechtmatigheid	10
	Voorstel.....	10
4.	Keuzes en uitwerking.....	11
	Inleiding.....	11
	Uitgangspunt; indeling op basis van voorschriften.....	11
	Uitwerking indeling op basis van lv3-informatievoorschriften.....	11
	Uitkomsten van de bespreking met de auditcommissie	13
	Voorstel.....	13
	Wijzigingen voorstel auditcommissie ten opzichte van het lv3-informatievoorschrift.....	13
5.	Bijlagen.....	14
	Bijlage 1: Overzicht taakvelden.....	14

1. Inleiding

Inleiding

In dit stuk wordt voorgesteld de indeling van de programmabegroting aan te passen. De indeling van de huidige programmabegroting is nog op basis van de oude organisatiestructuur. Daarnaast wordt in sommige gevallen voorbij gegaan aan de richtlijnen van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). De voorstellen zijn tot stand gekomen op basis van gevoerde gesprekken met de auditcommissie.

Aanleiding

Na de behandeling in de raad van de programmabegroting 2023, waarbij raad en auditcommissie zich een beeld hebben kunnen vormen van opzet en leesbaarheid van de programmabegroting, heeft er op verzoek van de auditcommissie een gesprek plaats gevonden tussen de auditcommissie en een financieel beleidsmedewerker. In dit gesprek werden de volgende conclusies getrokken:

- Een aanpassing van de huidige indeling is noodzakelijk om de leesbaarheid te bevorderen. Het gaat met name om de ontvlechting van programma 1 (Dienstverlening & bestuur) en het opnieuw clusteren van activiteiten.
- In sommige opzichten wordt voorbij gegaan aan de bedoelingen van het BBV.

Op basis van dit gesprek heeft de auditcommissie gevraagd een stuk te schrijven waarin de kaders van het BBV duidelijk worden toegepast in een aantal uitgewerkte scenario's. Het doel was om een keuzes te maken die resulteren in:

- een begroting met een logische opbouw waarbij rekening is gehouden met de regels van het BBV;
- het kunnen scheiden van hoofd- en bijzaken;
- een betere leesbaarheid van de programmabegroting en het makkelijker vinden van informatie.

Op 16 mei 2023 is het opgestelde stuk besproken in de auditcommissie en zijn door de auditcommissie de volgende opmerkingen gemaakt:

- Haal het onderdeel bedrijfsvoering uit de programma's. Gebruik de verplichte paragraaf Bedrijfsvoering.
- Haal het onderdeel algemene dekkingsmiddelen uit de programma's en maak daar een apart hoofdstuk van.
- Splits het huidige programma Welzijn en Zorg in Sociaal domein en Onderwijs, sport en cultuur.
- Maak van het onderdeel veiligheid een apart programma.

Naast het bovenstaande is gesproken over het beheer van de openbare ruimte. Hoewel de richtlijnen aangeven een splitsing aan te brengen tussen openbaar groen en de rest van de openbare ruimte (onder andere wegen en verlichting), gaat de voorkeur uit naar het onderbrengen van het geheel in één programma.

Doel

Het doel is om te komen tot een nieuwe indeling van de programmabegroting waarbij rekening wordt gehouden met de richtlijnen van het BBV en de wensen van de auditcommissie. Het streven is om meer duidelijkheid te verschaffen over de regels van het BBV in relatie tot de gemaakte keuzes. De gemaakte keuzes resulteren in een leesbare programmabegroting waarin de informatie makkelijk is terug te vinden.

Leeswijzer

De laatste jaren zijn reeds wijzigingen aangebracht in de totale opbouw van de begroting. Zo is informatie die er dubbel in stond verwijderd en zijn financiële gegevens anders gerangschikt. Om de bovenstaande doelen te bereiken, is het voldoende om alleen in te zoomen op het programmaplan.

Omdat de jaarrekening qua opzet gelijk moet zijn aan de voor hetzelfde boekjaar opgestelde programmabegroting, wordt in dit document alleen gesproken over de programmabegroting.

Omdat het de bedoeling is dat bij de opbouw van de programmabegroting rekening wordt gehouden met het Besluit Begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) wordt in het eerste deel van het stuk veel verteld over de bedoelingen van het BBV bij het opstellen van de programmabegroting. Gemeend is dat dit helpt bij het begrijpen van de gemaakte keuzes.

In hoofdstuk 2 wordt vanuit het BBV de plek van het programmaplan binnen de totale begroting weergegeven. Vervolgens wordt dit vergeleken met het programmaplan van de gemeente Koggenland. Het hoofdstuk sluit af met een voorstel.

Hoofdstuk 3 zoomt in op de opbouw van een programma. Ook hier wordt de bedoeling van het BBV uitgelegd en vindt er een vergelijking plaats met de programma's van de gemeente Koggenland. Ook dit hoofdstuk sluit af met een voorstel.

In hoofdstuk 4 worden de genoemde voorstellen en de wensen van de auditcommissie uitgewerkt in een voorgestelde nieuwe indeling van het programmaplan. Binnen de gemeentelijke regelgeving bestaat al een uitwerking (lv3-informatievoorschrift). Deze uitwerking was bij het opstellen van de scenario's en het gesprek met de auditcommissie het uitgangspunt. Daarom worden in hoofdstuk 4 de wensen van de auditcommissie genoemd ten opzichte van de uitwerking op basis van het IV3-informatievoorschrift.

Samenvatting en voorstellen

Op basis van de wens van de auditcommissie zijn scenario's uitgewerkt voor een alternatieve indeling van de programmabegroting. De uitgewerkte scenario's zijn samen met een theoretische en wettelijke onderbouwing voorgelegd aan de auditcommissie. Op basis van de voorkeuren van de auditcommissie is één scenario uitgewerkt. Voorgesteld wordt dit scenario te gebruiken voor de programmabegroting van 2025. De keuze van dit scenario resulteert tevens in het volgen van het BBV als het gaat om de presentatie van de programmabegroting. Voor het volgen van het BBV met als resultante een voorstel voor een scenario, zijn verschillende voorstellen in het stuk opgenomen. De voorstellen zijn hieronder achter elkaar opgesomd.

Voorstel indeling programmabegroting

Voorgesteld wordt om het programmaplan in de begroting in te delen volgens artikel 8 lid 1 van het BBV:

- a. de te realiseren programma's;
- b. een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen;
- c. een overzicht van de kosten van overhead;
- d. het bedrag voor de heffing voor de vennootschapsbelasting;
- e. een bedrag voor onvoorzien.

Neem het onderdeel bedrijfsvoering niet op in een programma. Neem directe kosten op onder de programma waar het betrekking, verantwoord de overhead op een aparte plek binnen het programmaplan (zie opsomming hierboven) en beschrijf het beleid in de daarvoor bestemde paragraaf bedrijfsvoering. Presenteer geen cijfers van de algemene dekkingsmiddelen in een programma. Presenteer op het programma in ieder geval het saldo van baten en lasten exclusief mutatie in reserves.

Voorstel indeling programmablad

- Laat de indeling van de programma's naar de bedrijfsonderdelen los.
- Kies een clustering van activiteiten binnen een programma die ervoor zorgt dat er een samenhangend geheel van activiteiten ontstaat (1 noemer). Logica en vindbaarheid van informatie is belangrijk
- Werk de 3 W-vragen per programma uit.

- Bundel alle doestellingen onder 'Wat willen we bereiken?', bundel alles wat gedaan wordt om de doelen te bereiken onder 'Wat gaan we ervoor doen'. Hierdoor komt elke W-vraag maar één keer voor op het programma en ontstaat er een relatie tussen doel en middel.

Door een juiste clustering van activiteiten ontstaan er meer programma's. Doordat samenhangende activiteiten gebundeld zijn onder 1 noemer (programma) ontstaat er meer logica en is informatie makkelijker te vinden.

Voorstel indeling programmabegroting op basis van advies auditcommissie

Stel een programmaplan op die er, op basis van de richtlijnen van het BBV en de wensen van de auditcommissie, als volgt uit ziet:

Programma 1	Dienstverlening en bestuur
Programma 2	Veiligheid
Programma 3	Beheer openbare ruimte
Programma 4	Economie
Programma 5	Onderwijs, sport en cultuur
Programma 6	Sociaal domein
Programma 7	Volksgesondheid en milieu
Programma 8	Volkshuisvesting en ruimtelijke ontwikkeling
Hoofdstuk	Algemene dekkingsmiddelen
Hoofdstuk	Overhead
Hoofdstuk	Vennootschapsbelasting
Hoofdstuk	Onvoorzien

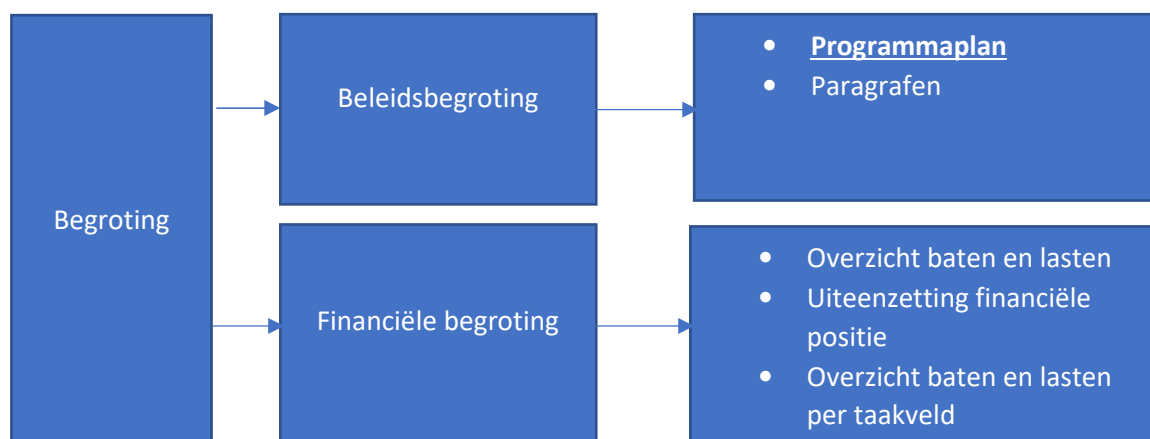
2. Het Programmaplan

Wettelijke kaders

In artikel 186 van de gemeentewet staat dat de begroting, de begrotingswijzigingen, de meerjarenraming, de jaarrekening en het jaarverslag worden ingericht overeenkomstig of krachtens algemene maatregel van bestuur te geven regels. Op basis van dit artikel zijn op 17 januari 2003 voorschriften voor verantwoordingsdocumenten vastgelegd in het 'Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten' (BBV). Gemeenten zijn vanuit de wet verplicht om bij het samenstellen van de begroting en de jaarrekening het BBV te volgen. Zo staat er bijvoorbeeld in het BBV dat de begroting een programmaplan (met onder andere de te realiseren programma's) en paragrafen moet bevatten.

De indeling van de totale begroting van de gemeente Koggenland sluit aan bij de indeling zoals de BBV deze voorschrijft. 'Winst' valt er te behalen bij het onderdeel 'Programmaplan'. Om deze reden wordt uitsluitend ingezoomd op dit onderdeel.

Om de plek van het programmaplan (in onderstaand schema vet en onderstreept) binnen de gehele begroting te schetsen, staat hieronder artikel 7 van het BBV uitgewerkt in een boomstructuur:

Om onderbouwingen en voorstellen die later in dit stuk worden beschreven beter te kunnen volgen, is het van belang te weten waar de het programmaplan volgens het BBV uit dient te bestaan.

Artikel 8 lid 1 van het BBV zegt het volgende:

Het programmaplan bevat:

- a. de te realiseren programma's;
- b. een overzicht van algemene dekkingsmiddelen;
- c. Een overzicht van kosten van overhead;
- d. Het bedrag voor de heffing voor de vennootschapsbelasting;
- e. Het bedrag voor onvoorzien.

Om het bovenstaande te duiden volgt hieronder per onderwerp een korte uitleg:

De te realiseren programma's

Een programma is een samenhangend geheel van activiteiten. Hierop worden beleidsdoelstellingen geformuleerd en de wijze waarop gestreefd zal worden de doelen te bereiken. Ook wordt hier een raming van baten en lasten van het programma opgenomen.

Overzicht van algemene dekkingsmiddelen

In het onderdeel 'overzicht algemene dekkingsmiddelen' wordt opgenomen hoe de uitgaven van de begroting gedekt worden. Zoals de titel al verradt, gaat het om algemene dekkingsmiddelen die je

niet specifiek bij een programma kan benoemen zoals de algemene uitkering en de lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is.

Overzicht van de kosten van overhead

Het uitgangspunt is dat kosten zoveel mogelijk direct worden toegerekend aan de activiteiten waarvoor ze gemaakt zijn (verantwoord op programma). Lasten en baten die niet direct kunnen worden toegerekend (overhead) worden apart gepresenteerd onder het programmaplan (en maken dus geen onderdeel uit van een programma).

Vennootschapsbelasting en onvoorzien

Dit zijn begrote lasten voor de gemeente die niet specifiek tot een programma behoren.

De bovenstaande elementen maken deel uit van de totale lasten en baten van de gemeente en vormen daarom het gehele programmaplan.

Het programmaplan bij de gemeente Koggenland

Uit het bovenstaande blijkt dat de onderdelen 'Bedrijfsvoering', 'Algemene dekkingsmiddelen' en 'Overhead' geen deel uit mogen maken van een programma. In de programmabegroting van de gemeente Koggenland worden deze onderdelen financieel verantwoord op het programma Dienstverlening en Bestuur (programma 1). Om aan de eisen van het BBV te voldoen zijn de onderdelen 'Bedrijfsvoering' en 'Algemene dekkingsmiddelen' op de juiste plek binnen de programmabegroting gepresenteerd. In programma 1 is een verwijzing opgenomen naar deze onderdelen. De cijfers van deze onderdelen staan nog steeds in programma 1. Voor overhead is wel een apart overzicht opgenomen maar de kosten van overhead maken deel uit van het onderdeel bedrijfsvoering in programma 1.

Het BBV eist dat de lasten en baten in het programma worden gepresenteerd exclusief mutaties in reserves. In de staat van baten en lasten wordt eerst het totale saldo van baten en lasten (exclusief reserves) gepresenteerd en dan pas de mutaties in de reserves. De mutaties in de reserves zijn in de staat van baten en lasten per programma gepresenteerd (voorbeeld reserve grondbeleid op programma Wonen en Ondernemen en reserve onderwijshuisvesting op programma Welzijn en Onderwijs).

In de programmabegroting van de gemeente Koggenland vallen alle (mutaties in) reserves cijfermatig onder programma 1.

Het programma Dienstverlening en Bestuur is nu dus als volgt opgebouwd:

1. Bestuur
2. Bedrijfsvoering inclusief overhead
3. Burgerzaken
4. Algemene dekkingsmiddelen inclusief mutaties van alle reserves
5. Openbare orde en veiligheid

Voorstel

Regel in de programmabegroting dat het programmaplan, conform BBV, bestaat uit:

- a. De programma's
- b. Het overzicht van algemene dekkingsmiddelen
- c. Het overzicht van kosten van overhead
- d. Het bedrag voor de heffing voor de vennootschapsbelasting
- e. Het bedrag voor onvoorzien

Neem het onderdeel bedrijfsvoering niet op in een programma. Neem directe kosten op onder de programma waar het betrekking, verantwoord de overhead op een aparte plek binnen het programmaplan (zie opsomming hierboven) en beschrijf het beleid in de daarvoor bestemde paragraaf

bedrijfsvoering. Presenteer geen cijfers van de algemene dekkingsmiddelen in een programma. Presenteer op het programma in ieder geval het saldo van baten en lasten exclusief mutatie in reserves.

3. De indeling van een programma

Inleiding

Het uitgangspunt is dat een programma een samenhangend geheel is en dat daardoor de leesbaarheid vergroot wordt. Dit is in de bespreking met de auditcommissie aan bod gekomen. Ook is met elkaar gedeeld dat het BBV handvatten biedt om dit te bewerkstelligen. Dit hoofdstuk start daarom met een uiteenzetting van de artikelen van het BBV met een kleine contextuele toelichting. Vervolgens wordt gekeken naar de opbouw van het programma van de gemeente Koggenland.

Het programma volgens het BBV

De drie W-vragen

Artikel 8 lid 2 beschrijft een programma als een samenhangend geheel van activiteiten. Volgens artikel 3 bevat elk programma;

- a. De doelstelling, in het bijzonder de beoogde maatschappelijke effecten, ten minste toegelicht aan de hand van de bij ministeriële regeling vastgelegde beleidsindicatoren.
- b. De wijze waarop ernaar gestreefd zal worden die effecten te bereiken en de betrokkenheid hierbij van verbonden partijen.
- c. De raming van baten en lasten.

De commissie BBV heeft artikel 8 lid 2 makkelijker verwoord door het te hebben over de drie W-vragen. Namelijk:

- Wat willen we bereiken? (verwijst naar sub a; de doelstelling, in het bijzonder de maatschappelijke effecten inclusie beleidsindicatoren)
- Wat gaan we daarvoor doen? (verwijst naar sub b; de wijze waarop ernaar gestreefd zal worden die effecten te bereiken)
- Wat mag het kosten? (verwijst naar sub c; de raming van baten en lasten)

Eigenlijk staat hierboven 'wat is ons doel en hoe zorgen we ervoor dat we onze doelen behalen en welk geld hebben we daarvoor beschikbaar?'

Op advies de commissie BBV is de vierde W-vraag 'Met wie werken we samen?' in het leven geroepen. Hieronder wordt het beleid van de gemeenschappelijke regelingen toegelicht. De plek van de gemeenschappelijke regeling moet aansluiten met de plek waar het betreffende beleid wordt beschreven (bijvoorbeeld de veiligheidsregio bij programma 1 omdat onder dit programma openbare orde en veiligheid valt).

Het BBV heeft ook regels opgesteld over de presentatie van beleidsindicatoren. Een tabel met beleidsindicatoren moet worden gepresenteerd op dezelfde plek waar het beleid wordt toegelicht.

Uitwerking van het programma

Het BBV streeft ernaar dat samenhangende activiteiten geclusterd worden in een programma en dat de drie W-vragen per programma worden uitgewerkt. Op programmaniveau worden eerst de doelstellingen (in het bijzonder maatschappelijke effecten) uitgewerkt en ondergebracht onder de noemer 'Wat willen we bereiken'. Vervolgens wordt op programmaniveau uitgewerkt hoe ervoor gezorgd wordt dat de doelstellingen behaald worden. Dit wordt ondergebracht bij 'wat gaan we ervoor doen? En tot slot worden de lasten en baten van het programma weergegeven onder 'wat mag het kosten'.

Het programmablad bij de gemeente Koggenland

De gemeente Koggenland heeft de in de begroting opgenomen programma's aan laten sluiten met de in het verleden geldende organisatie indeling:

- Programma 1: Dienstverlening en Bestuur (afdeling Dienstverlening en bestuur)
- Programma 2: Welzijn en Zorg (Afdeling welzijn en Zorg)
- Programma 3: Wonen en ondernemen (Afdeling Wonen en Ondernemen)

Programma's, beleidsvelden en de drie W-vragen

Elk van de drie programma's van de gemeente Koggenland bestaat uit vijf beleidsvelden die niet altijd een samenhangend geheel van activiteiten vormen. Het is daarom lastig om een programma overzichtelijk en conform BBV in te richten:

- De vraag 'Wat willen we bereiken?' wordt per beleidsveld uitgewerkt;
- De vraag 'Wat gaan we ervoor doen?' Wordt per beleidsveld uitgewerkt;
- De vraag 'Met wie werken we samen' Wordt per programma uitgewerkt;
- De vraag 'Wat mag het kosten' wordt per programma uitgewerkt;
- De beleidsindicatoren worden per programma gepresenteerd.

Binnen de gemeente Koggenland is een programma dus geen samenhangend geheel van activiteiten. Sommige dingen worden op programmaniveau gepresenteerd en sommige onderdelen op beleidsveld niveau. In programma 1 staan ook onderwerpen die geen betrekking hebben op Dienstverlening en Bestuur (bedrijfsvoering, algemene dekkingsmiddelen, overhead; zie vorige hoofdstuk). Om deze redenen ontbreekt de logische samenhang en is het lastig om op onderwerp door het document heen te navigeren.

Doel en middelen

Zoals hierboven beschreven is het van belang om elk programma een samenhangend geheel van activiteiten te laten zijn. Hierdoor kunnen maatschappelijke effecten en doelstelling op één plek binnen het programma gepresenteerd worden. Alles wat gedaan wordt om de doelen te bereiken staat dan ook netjes bij elkaar. Er ontstaat een relatie tussen doel en middelen. In de programmabegroting van de gemeente Koggenland staan de doelen en middelen verspreid over het programma.

Begrotingsrechtmatigheid

In de toelichting op het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) wordt begrotingsrechtmatigheid omschreven als: "Financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, alsmede de balansposten, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma's (begrotingscriterium).

De raad autoriseert de bedragen per programma. Bij de toets op de begrotingsrechtmatigheid wordt per programma gekeken of de lasten worden overschreden. Hoe minder programma's er in de programmabegroting worden opgenomen, hoe moeilijker het wordt om vast te stellen dat er bij alle uitgaven rechtmatig is gehandeld.

Voorstel

- Laat de indeling van de programma's naar de bedrijfsonderdelen los.
- Kies een clustering van activiteiten binnen een programma die ervoor zorgt dat er een samenhangend geheel van activiteiten ontstaat (1 noemer). Logica en vindbaarheid van informatie is belangrijk
- Werk de 3 W-vragen per programma uit.
- Bundel alle doestellingen onder 'Wat willen we bereiken?', bundel alles wat gedaan wordt om de doelen te bereiken onder 'Wat gaan we ervoor doen'. Hierdoor komt elke W-vraag maar één keer voor op het programma en ontstaat er een relatie tussen doel en middel.

Door een juiste clustering van activiteiten ontstaan er meer programma's. Doordat samenhangende activiteiten gebundeld zijn onder 1 noemer (programma) ontstaat er meer logica en is informatie makkelijker te vinden.

4. Keuzes en uitwerking

Inleiding

Eerder in het stuk is beschreven dat de programma's zijn gekozen op basis van de oude organisatiestructuur. Hierdoor is een onlogische clustering van activiteiten ontstaan. Ook zorgt dit er ervoor dat de drie W-vragen niet makkelijk per programma kunnen worden uitgewerkt waardoor de relatie tussen doel en middelen voor verbetering vatbaar is.

Om de voorstellen die verderop in dit hoofdstuk worden uitgewerkt te kunnen relateren aan de huidige situatie is hieronder de huidige opbouw van het programmaplan weergegeven. De gegevens komen uit de begroting van 2024 (beleidsvelden per programma):

Programma 1 Dienstverlening en bestuur	Programma 2 Welzijn en Zorg	Programma 3 Wonen en ondernemen
Beleidsvelden: <ul style="list-style-type: none">• Bestuur• Bedrijfsvoering• Burgerzaken• Algemene dekkingsmiddelen• Openbare orde & veiligheid	Beleidsveld: <ul style="list-style-type: none">• Inkomensvoorzieningen• Jeugd 0-23 jaar• Kunst, cultuur & ontwikkeling• Sport, recreatie & sportaccommodaties• Zorg & Voorzieningen	Beleidsvelden: <ul style="list-style-type: none">• Omgevingstaken• Woningbedrijf• Grondbedrijf• Openbare ruimte• Economie

Uitgangspunt; indeling op basis van voorschriften

De gemeenten zijn verplicht om op basis van het zogenoemde lv3-informatievoorschrift een taakveldenoverzicht in de begroting op te nemen. In de begroting en jaarrekening van de gemeente Koggenland is dit overzicht als bijlage opgenomen. Daarnaast moet het taakveldenoverzicht, geclusterd naar een aantal hoofdgroepen, aangeleverd worden bij het CBS (wettelijke verplichting). Omdat de taakvelden en de clustering naar hoofdgroepen binnen de administratie aanwezig is, dient deze indeling als startpunt van dit hoofdstuk.

Het lv3-informatievoorschrift geeft de volgende hoofdgroepen aan (nummering op basis van het voorschrift):

0. Bestuur en ondersteuning
1. Veiligheid
2. Verkeer en vervoer
3. Economie
4. Onderwijs
5. Sport, cultuur en recreatie
6. Sociaal domein
7. Volksgezondheid en milieu
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Een lijst met onderliggende taakvelden is opgenomen in bijlage 1. Het is duidelijk te zien dat een hoofdgroep een samenhangend geheel van activiteiten (taakvelden) is. Dit maakt deze hoofdgroepen geschikt als programma. Deze indeling is als uitgangspunt gebruikt voor het maken van scenario's en het maken van keuzes voor de auditcommissie.

Uitwerking indeling op basis van lv3-informatievoorschriften

Zoals hiervoor geschetst, hanteert het lv3-informatievoorschrift een standaardindeling die elke gemeente in de administratie dient te verwerken. Elke gemeente kan hierdoor op een identieke wijze financiële gegevens aanleveren aan het CBS. De indeling is aanwezig in de financiële administratie. Als we deze indeling als uitgangspunt nemen en houden vervolgens rekening met de BBV verplichting om

de algemene dekkingsmiddelen, overhead, Vpb en post voor onvoorzien apart te presenteren komt de volgende indeling naar voren:

Programma 1	Bestuur en ondersteuning
Programma 2	Veiligheid
Programma 3	Verkeer en vervoer
Programma 4	Economie
Programma 5	Onderwijs
Programma 6	Sport, cultuur en recreatie
Programma 7	Sociaal domein
Programma 8	Volksgesondheid en milieu
Programma 9	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke ontwikkeling
Hoofdstuk	Algemene dekkingsmiddelen
Hoofdstuk	Overhead
Hoofdstuk	Vennootschapsbelasting
Hoofdstuk	Onvoorzien

Hoewel in bijlage 1 gedetailleerd te zien is welke taakvelden er opgenomen zijn onder de diverse onderdelen (hierna spreken we over programma's) is het voor de te maken keuzes van belang kort de belangrijkste onderwerpen onder de betreffende onderdelen te benoemen.

Bestuur en ondersteuning

In dit programma zijn opgenomen de kosten voor bestuur, burgerzaken en kosten voor het beheer van gebouwen die niet in exploitatie zijn genomen (en niet aan een bepaald taakveld of beleidsveld is toe te delen)

Veiligheid

Hieronder vallen openbare orde en veiligheid en crisisbeheersing en brandweer.

Verkeer en vervoer

Hier gaat het met name om verkeersmaatregelen (verkeersborden, regelinstallaties, bewegwijzering), aanleg, reconstructie en onderhoud van verharde openbare ruimte (wegen, pleinen etc), openbare verlichting, gladheidbestrijding, straatreiniging.

Economie

Hieronder vallen economische ontwikkeling, bedrijvenloket en bedrijfsregelingen.

Onderwijs

Hieronder vallen openbaar onderwijs, onderwijshuisvesting en onderwijsbeleid en leerlingenzaken.

Sport, cultuur en recreatie

Hieronder vallen sportbeleid- en activering, sportaccommodaties, cultuur, musea, cultureel erfgoed en openbaar groen natuur en recreatie.

Sociaal domein

Het sociaal domein kent een hele specifieke inrichting en rapportagestructuur vanuit het Iv3-informatievoorschrift. Een gedetailleerde lijst is te vinden in bijlage 1. Hier een verkorte opsomming. Eerstelijnsvoorzieningen, inkomensregelingen, Jeugd, Wmo, arbeidsparticipatie.

Volksgesondheid en milieu

Hieronder valt volksgesondheid, riolering, afval, milieu en begraafplaatsen.

Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke ontwikkeling

Hieronder valt ruimte en leefomgeving (omgevingsvisie, bestemmingsplannen etc), grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen), wonen en bouwen (gebiedsontwikkeling, vergunningen, bouwtoezicht etc.).

Uitkomsten van de bespreking met de auditcommissie

In het gesprek met de auditcommissie zijn diverse varianten op bovenstaande indeling besproken. De auditcommissie heeft de volgende wensen geuit:

- Haal het onderdeel bedrijfsvoering uit de programma's. Gebruik de verplichte paragraaf Bedrijfsvoering.
- Haal het onderdeel algemene dekkingsmiddelen uit de programma's en maak daar een apart hoofdstuk van.
- Splits het huidige programma Welzijn en Zorg in Sociaal domein en Onderwijs, sport en cultuur.
- Maak van het onderdeel veiligheid een apart programma.

Naast het bovenstaande is gesproken over het beheer van de openbare ruimte. Hoewel de indeling van het lv3-informatievoorschrift een splitsing aangeeft tussen openbaar groen en de rest van de openbare ruimte (onder andere wegen en verlichting), gaat de voorkeur uit naar het onderbrengen van het geheel in één programma.

Op basis van de voorgelegde wettelijke bepalingen en de adviezen vanuit de auditcommissie is een voorstel voor een nieuwe indeling van de programmabegroting tot stand gekomen.

Voorstel

Stel een programmaplan op die er, op basis van de richtlijnen van het BBV en de wensen van de auditcommissie, als volgt uit ziet:

Programma 1	Dienstverlening en bestuur
Programma 2	Veiligheid
Programma 3	Beheer openbare ruimte
Programma 4	Economie
Programma 5	Onderwijs, sport en cultuur
Programma 6	Sociaal domein
Programma 7	Volksgezondheid en milieu
Programma 8	Volkshuisvesting en ruimtelijke ontwikkeling
Hoofdstuk	Algemene dekkingsmiddelen
Hoofdstuk	Overhead
Hoofdstuk	Vennootschapsbelasting
Hoofdstuk	Onvoorzien

Wijzigingen voorstel auditcommissie ten opzichte van het lv3-informatievoorschrift.

- Het onderdeel 'Verkeer en vervoer' is hernoemd naar 'Beheer openbare ruimte'. Toegevoegd zijn de activiteiten openbaar groen natuur en recreatie uit het onderdeel 'Sport, cultuur en recreatie'.
- Onderwijs is toegevoegd aan het onderdeel 'Sport, cultuur en recreatie'. Recreatie verplaatst naar het nieuwe programma 'Beheer openbare ruimte' (zie vorige bolletje). Nieuwe situatie wordt dan Onderwijs, cultuur en sport

5. Bijlagen

Bijlage 1: Overzicht taakvelden

- 0. Bestuur en ondersteuning**
 - 0.1 Bestuur
 - 0.2 Burgerzaken
 - 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden
 - 0.4 Overhead*
 - 0.5 Treasury*
 - 0.61 OZB woningen*
 - 0.62 OZB niet-woningen*
 - 0.63 Parkeerbelasting*
 - 0.64 Belastingen overig*
 - 0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds*
 - 0.8 Overige baten en lasten*
 - 0.9 Vennootschapsbelasting*
 - 0.10 Mutaties reserves*
 - 0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten*

- 1. Veiligheid**
 - 1.1 Crisisbeheersing en brandweer
 - 1.2 Openbare orde en veiligheid

- 2. Verkeer, vervoer en waterstaat**
 - 2.1 Verkeer en vervoer
 - 2.2 Parkeren
 - 2.3 Recreatieve havens
 - 2.4 Economische havens en waterwegen
 - 2.5 Openbaar vervoer

- 3. Economie**
 - 3.1 Economische ontwikkeling
 - 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur
 - 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen
 - 3.4 Economische promotie

- 4. Onderwijs**
 - 4.1 Openbaar onderwijs
 - 4.2 Onderwijshuisvesting
 - 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

- 5. Sport, cultuur recreatie**
 - 5.1 Sportbeleid en activering
 - 5.2 Sportaccommodaties
 - 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

- 5.4 Musea
- 5.5 Cultureel erfgoed
- 5.6 Media
- 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

6. Sociaal domein

- 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie
- 6.2 Toegang eerstelijnsvoorziening
- 6.3 inkomensregelingen
- 6.4 WSW en beschut werk
- 6.5 Arbeidsparticipatie
- 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)
 - 6.71a Huishoudelijke hulp
 - 6.71b Begeleiding (WMO)
 - 6.71c Dagbesteding (WMO)
 - 6.71d Overige maatwerkarrangementen (WMO)
 - 6.72a Jeugdzorg begeleiding
 - 6.72b Jeugdzorg behandeling
 - 6.72c Jeugdhulp dagbesteding
 - 6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig
 - 6.73a Pleegzorg
 - 6.73b Gezinsgericht
 - 6.73c Jeugdhulp met verblijf overig
 - 6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf
 - 6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf
 - 6.74c Gesloten plaatsing
 - 6.81a Beschermd wonen (WMO)
 - 6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang
 - 6.82a Jeugdbescherming
 - 6.82b Jeugdreclassering

7. Volksgezondheid en milieu

- 7.1 Volksgezondheid
- 7.2 Riolering
- 7.3 Afval
- 7.4 Milieubeheer
- 7.5 Begraafplaatsen en crematoria

8. Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing

- 8.1 Ruimte en leefomgeving
- 8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)
- 8.3 Wonen en bouwen

* Deze taakvelden vallen op basis van het BBV onder aparte hoofdstukken binnen het programmaplan

